

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

19. prosinca 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Postupak europskog platnog naloga – Uredba (EZ) br. 1896/2006 – Prilaganje dodatnih dokumenata koji potkrepljuju tražbinu – Nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima – Direktiva 93/13/EEZ – Nadzor suda pred kojim je pokrenut postupak u okviru zahtjeva za europski platni nalog”

U spojenim predmetima C-453/18 i C-494/18,

povodom zahtjevâ za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a koje su uputili Juzgado de Primera Instancia n° 11 de Vigo (Prvostupanjski sud br. 11 u Vigo, Španjolska) i Juzgado de Primera Instancia n° 20 de Barcelona (Prvostupanjski sud br. 20 u Barceloni, Španjolska) odlukama od 28. lipnja i 17. srpnja 2018., koje je Sud zaprimio 11. i 27. srpnja 2018., u postupcima

Bondora AS

protiv

Carlota V. C. (C-453/18),

XY (C-494/18),

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (izvjestiteljica) i N. Jääskinen, suci,

nezavisna odvjetnica: E. Sharpston,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za španjolsku vladu, M. García-Valdecasas Dorrego, u svojstvu agenta,
- za latvijsku vladu, I. Kucina i V. Soņeca, u svojstvu agenata,
- za mađarsku vladu, M. Fehér i Z. Wagner, u svojstvu agenata,
- za Europski parlament, S. Alonso de León i T. Lukácsi, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: španjolski

– za Vijeće Europske unije, J. Monteiro, S. Petrova Cerchia i H. Marcos Fraile, u svojstvu agenata,
– za Europsku komisiju, J. Baquero Cruz, N. Ruiz García i M. Heller, u svojstvu agenata,
saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 31. listopada 2019.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 6. stavka 1. i članka 7. stavka 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL 1993., L 95, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 12., str. 24.), članka 7. stavka 2. točaka (d) i (e) Uredbe (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL 2006., L 399, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 7., str. 94. i ispravak SL 2018., L 17, str. 65.), članka 38. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), kao i na valjanost Uredbe br. 1896/2006.
- 2 Zahtjevi su upućeni u okviru dvaju postupaka za europski platni nalog između društva Bondora AS, s jedne strane, te Carlosa V. C. i osobe XY, s druge strane, povodom naplate tražbina društva Bondora AS koje proizlaze iz ugovora o zajmu.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 93/13/EEZ

- 3 Članak 1. Direktive 93/13 određuje:

„1. Svrha ove Direktive je uskladiti zakone i druge propise država članica koji se odnose na nepoštene odredbe u ugovorima koji se sklapaju između prodavatelja robe ili pružatelja usluga i potrošača.

2. Ugovorne odredbe koje su odraz obaveznih zakonskih ili regulatornih odredaba i odredaba ili načela međunarodnih konvencija u kojima su države članice ili Zajednica stranke, posebno u području prijevoza, ne podliježu odredbama ove Direktive.”

- 4 U skladu s člankom 3. stavkom 1. te direktive:

„Ugovorna odredba o kojoj se nisu vodili pojedinačni pregovori smatra se nepoštenom ako u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri, na štetu potrošača prouzroči znatniju neravnotežu u pravima i obvezama stranaka, proizašlih iz ugovora.”

- 5 U članku 6. navedene direktive navedeno je:

„1. Države članice utvrđuju da u ugovoru koji je prodavatelj robe ili pružatelj usluge sklopio s potrošačem prema nacionalnom pravu nepoštene odredbe nisu obvezujuće za potrošača, a da ugovor u tim uvjetima i dalje obvezuje stranke ako je u stanju nastaviti važiti i bez tih nepoštenih odredaba.

[...]”

6 Članak 7. te direktive predviđa:

„1. U interesu potrošača i tržišnih konkurenata države članice osiguravaju da postoje primjerena i djelotvorna sredstva za sprečavanje stalnog korištenja nepoštenih odredaba u ugovorima koje prodavatelji robe i pružatelji usluga sklapaju s potrošačima.

2. Sredstva iz stavka 1. uključuju odredbe prema kojima osobe ili organizacije koje u skladu s nacionalnim pravom imaju legitiman interes zaštititi potrošače mogu u skladu s dotičnim nacionalnim pravom postupati pred sudovima ili pred nadležnim upravnim tijelima radi donošenja odluke o tome jesu li ugovorne odredbe sastavljene za opću upotrebu nepoštene, kako bi potom mogle primijeniti odgovarajuća i djelotvorna sredstva radi sprečavanja daljnjeg korištenja takvih odredbi. [...]

Uredba br. 1896/2006

7 Uvodne izjave 9., 13., 14. i 29. Uredbe br. 1896/2006 glase kako slijedi:

„(9) Svrha ove Uredbe je pojednostavnjivanje, ubrzavanje i smanjenje troškova parničenja u prekograničnim slučajevima koji se odnose na nesporne novčane tražbine uvodeći postupak europskog platnog naloga u svim državama članicama određivanjem minimalnih standarda čije poštovanje nepotrebno čini bilo kakve međupostupke u državama članicama izvršenja prije priznavanja i izvršenja.

[...]

(13) Prilikom primjene europskog platnog naloga, tužitelj bi trebao pružiti informacije koje dovoljno jasno određuju i potkrepljuju tražbinu kako bi se tuženiku omogućilo da na temelju tih informacija odluči hoće li ili neće osporiti tražbinu.

(14) U tom kontekstu, tužitelj bi obvezno trebao priložiti opis dokaza koji potkrepljuju tražbinu. U tu bi svrhu obrazac zahtjeva trebao sadržavati čim detaljniji popis dokaza koji se obično prilažu prilikom novčanih tražbina.

[...]

(29) Budući da cilj ove Uredbe, posebno uspostava ujednačeno brzog i učinkovitog mehanizma za naplatu nespornih novčanih tražbina u cijeloj Europskoj uniji, države članice ne mogu postići u dovoljnoj mjeri, iz čega proizlazi da se, s obzirom na opseg i učinke ove Uredbe, isti uspješnije može ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora o osnivanju Europske Zajednice. U skladu s načelom proporcionalnosti koje je propisano istim člankom, ova Uredba ne obuhvaća više no što je potrebno za postizanje tog cilja.”

8 Članak 1. točka (a) te uredbe određuje:

„Svrha ove Uredbe je:

(a) pojednostavnjivanje, ubrzavanje i smanjenje troškova parničenja u prekograničnim slučajevima koji se odnose na nesporne novčane tražbine uspostavljanjem postupka europskog platnog naloga.”

9 Članak 2. stavak 1. Uredbe br. 1896/2006 određuje:

„Ova Uredba se primjenjuje na građanske i trgovačke stvari u prekograničnim slučajevima, bez obzira na prirodu suda.

[...]"

10 U skladu s člankom 3. stavkom 1. te uredbe:

„Za potrebe ove Uredbe prekogranični slučaj je onaj u kojem barem jedna strana ima domicil [ili uobičajeno boravište] u državi članici koja nije država članica u kojoj se nalazi sud pred kojim je pokrenut postupak.”

11 Članak 5. navedene uredbe predviđa:

„U smislu ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

3. ‚sud‘ znači bilo koje tijelo u državi članici koje je nadležno za europske platne naloge ili bilo koje drugo s tim povezano pitanje;

4. ‚sud porijekla‘ znači sud koji izdaje europski platni nalog.”

12 Članak 7. te uredbe predviđa:

„1. Zahtjev za europski platni nalog podnosi se na standardnom obrascu A koji je utvrđen u Prilogu I.

2. U zahtjevu se navode:

(a) imena i adrese stranaka i, prema potrebi, njihovih zastupnika, te suda pred kojim je zahtjev podnesen;

(b) iznos tražbine, uključujući glavnici te, prema potrebi, kamate, ugovorne kazne i troškove;

(c) ako se na tražbine zahtijevaju kamate, kamatna stopa i razdoblje za koje se kamate potražuju, osim u slučaju da se zakonske kamate automatski dodaju glavnici u skladu s pravom države članice porijekla;

(d) temelj zahtjeva, uključujući opis okolnosti na koje se poziva kao osnova za zahtjev i, prema potrebi, kamate koje se potražuju;

(e) opis dokaza koji potkrepljuju tražbinu;

(f) temelj za nadležnost,

i

(g) prekograničnu prirodu slučaja u smislu članka 3.

[...]"

13 U skladu s člankom 8. Uredbe br. 1896/2006:

„Sud kojem je podnesen zahtjev za europski platni nalog ispituje čim prije i na temelju obrasca zahtjeva jesu li zadovoljeni uvjeti iz članaka 2., 3., 4., 6. i 7. te je li tražbina osnovana. Ovo ispitivanje može se provesti u obliku automatiziranog postupka.”

14 Članak 9. te uredbe određuje:

„1. Ako zahtjevi iz članka 7. nisu ispunjeni i osim ako je tražbina očito neosnovana ili je zahtjev neprihvatljiv, sud tužitelju pruža priliku da dopuni ili ispravi zahtjev. Sud se koristi standardnim obrascem B koji je utvrđen u Prilogu II.

2. U slučaju kada sud od tužitelja zatraži da dopuni ili ispravi zahtjev, sud određuje rok koji u danim okolnostima smatra primjerenim. Sud ima diskrecijsko pravo produžiti taj rok.”

15 Članak 12. navedene uredbe, naslovljen „Izdavanje europskog platnog naloga”, predviđa:

„1. Ako su ispunjeni zahtjevi iz članka 8., sud izdaje, čim prije a obično unutar 30 dana od podnošenja zahtjeva, europski platni nalog na standardnom obrascu E koji je utvrđen u Prilogu V.

Rok od 30 dana ne uključuje vrijeme koje je tužitelju trebalo da dopuni, ispravi ili izmijeni zahtjev.

2. Europski platni nalog izdaje se zajedno s preslikom obrasca zahtjeva. Isti ne sadrži informacije koje je tužitelj priložio obrascu A u dodacima 1. i 2.

3. U europskom platnom nalogu tuženika se poučava o mogućnosti da:

(a) tužitelju plati iznos koji je naveden u nalogu;

ili

(b) ospori nalog tako što na sudu porijekla uloži prigovor, koji mora biti poslan unutar 30 dana od dostave naloga tuženiku.

4. U europskom platnom nalogu tuženik se obavješćuje da:

(a) je nalog izdan isključivo na temelju podataka koje je pružio tužitelj i koje sud nije potvrdio;

(b) je nalog postao izvršiv, osim ako se pred sudom ne uloži prigovor u skladu s člankom 16.;

(c) u slučaju kada je prigovor uložen, postupak se nastavlja na nadležnim sudovima država članica porijekla u skladu s pravilima običnoga građanskog postupka, osim ako tužitelj ne zahtijeva da se u tom slučaju postupak okonča.

5. Sud osigurava dostavu naloga tuženiku u skladu s nacionalnim pravom i na način koji ispunjava minimalne standarde iz članaka 13., 14. i 15.”

16 Članak 16. te uredbe glasi ovako:

„1. Tuženik može uložiti prigovor na europski platni nalog pred sudom porijekla koristeći se standardnim obrascem F koji je utvrđen u Prilogu VI., koji mu se dostavlja zajedno s europskim platnim nalogom.

2. Prigovor se šalje unutar 30 dana od dostave naloga tuženiku.

3. Tuženik u prigovoru navodi da osporava tražbinu, ali nije obavezan navesti razloge za to.

[...]”

- 17 Prema točki 11. obrasca A iz Priloga I. Uredbi br. 1896/2006, mogu se dodati dodatne izjave i informacije, ako je to potrebno.

Španjolsko pravo

- 18 Dvadeset treća završna odredba Leya 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (Zakon o građanskom postupku; u daljnjem tekstu: LEC) od 7. siječnja 2000. (BOE br. 7, od 8. siječnja 2000., str. 575.), kojom se uvode mjere za provedbu u Španjolskoj Uredbe br. 1896/2006, u svojim stavcima 2. i 11., određuje:

„2. Zahtjev za europski platni nalog podnosi se na standardnom obrascu A koji je utvrđen u Prilogu I. Uredbi br. 1896/2006, a da pritom nije potrebno podnijeti nikakve dokumente, koji će, ako budu podneseni, biti nedopušteni.

[...]

11. Na postupovna pitanja o izdavanju europskog platnog naloga koja nisu uređena Uredbom br. 1896/2006 primjenjuju se odredbe [LEC-a] o postupku platnog naloga”

- 19 Članak 815. stavak 4. LEC-a određuje:

„Ako se tražbina duga temelji na ugovoru između društva, prodavatelja robe ili pružatelja usluge i potrošača ili korisnika, Letrado de la Administración de Justicia o tome obavještava sud prije [izdavanja] platnog naloga kako bi potonji sud mogao ocijeniti moguću nepoštenost svake ugovorne odredbe koja je osnova zahtjeva ili na temelju koje je određen zahtijevani iznos.

Sud će po službenoj dužnosti ispitati može li se jedna od ugovornih odredbi koje su osnova zahtjeva ili na kojima se temelji zahtijevani iznos kvalificirati kao nepoštena ugovorna odredba. Ako ocjeni da se neka od ugovornih odredbi može kvalificirati kao nepoštena, u roku od pet dana održat će raspravu na kojoj će saslušati stranke. Nakon saslušanja stranaka, u roku od sljedećih pet dana o sporu će odlučiti rješenjem. U tom postupku nije obvezno sudjelovanje odvjetnika ni zastupnika. [...]

Ako sud utvrdi nepoštenost neke od ugovornih odredbi, u izdanom rješenju odredit će se posljedice tog utvrđenja proglašavanjem neosnovanosti zahtjeva ili nastavkom postupka bez primjene ugovornih odredbi koje se smatraju nepoštenima.

Ako sud bude smatrao da ne postoje nepoštene ugovorne odredbe, to će utvrditi te će tajnik dužniku izdati nalog u skladu s odredbama stavka 1.

Doneseno rješenje u svakom slučaju moguće je izravno pobijati.”

Glavni postupci i prethodna pitanja

Predmet C-453/18

- 20 Bondora je sklopila ugovor o zajmu za iznos od 755,27 eura s potrošačem, Carlosom V. C. To je društvo 21. ožujka 2018. protiv Carlosa V. C. podnijelo zahtjev za europski platni nalog pred sudom koji je uputio zahtjev.

- 21 Smatrajući da se tražbina temelji na ugovoru o zajmu sklopljenom između prodavatelja robe ili pružatelja usluga i potrošača, u skladu s člankom 815. stavkom 4. LEC-a, sud koji je uputio zahtjev zatražio je od Bondore da priloži dokumente koji potkrepljuju tražbinu iz točke 10. obrasca A, to jest ugovor o zajmu i određivanje iznosa tražbine, kako bi mogao provjeriti eventualnu nepoštenost ugovornih odredbi tog ugovora.
- 22 Bondora je odbila priložiti navedene dokumente, pri čemu je isticala, kao prvo, da u skladu s dvadeset trećom završnom odredbom stavkom 2. LEC-a u slučaju zahtjeva za europski platni nalog nije potrebno priložiti dokumente koji potkrepljuju navedenu tražbinu i, kao drugo, da članci 8. i 12. Uredbe br. 1896/2006 uopće ne navode podnošenje dokumenata za izdavanje europskog platnog naloga.
- 23 Sud koji je uputio zahtjev smatra da takvo tumačenje propisa, navedeno u prethodnoj točki, može dovesti do poteškoća u slučaju da se tražbina čiji se iznos zahtijeva temelji na potrošačkom ugovoru. Naime, društvo vjerovnik, u skladu s člankom 815. stavkom 4. LEC-a, ne prilaže zahtjevu za europski platni nalog dokumente koji su potrebni za ocjenu eventualne nepoštenosti ugovorne odredbe koja je osnova zahtjeva ili na temelju koje je određen zahtijevani iznos. Međutim, taj sud naglašava da je članak 815. stavak 4. LEC-a, u verziji koja se primjenjuje na činjenice, u španjolsko pravo prenio sudsku praksu Suda u pogledu Direktive 93/13 i, među ostalim, presude od 14. lipnja 2012., Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), kao i od 21. travnja 2016., Radlinger i Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283), kako bi španjolski sud mogao po službenoj dužnosti ispitati navodnu nepoštenost ugovornih odredbi ugovorâ o kreditu.
- 24 U tim je okolnostima, Juzgado de Primera Instancia n°11 de Vigo (Prvostupanjski sud br. 11 u Vigu, Španjolska) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li članak 7. stavak 1. Direktive 93/13 i sudsku praksu koja je tumači, tumačiti na način da se [toj odredbi] protivi nacionalno pravilo, poput onoga iz dvadeset treće završne odredbe, [LEC-a], koje određuje da u okviru zahtjeva za europski platni nalog nije potrebno priložiti dokumentaciju te da će ona, ako bude priložena, biti proglašena nedopuštenom?
2. Treba li članak 7. stavak 2. točku (e) Uredbe br. 1896/2006 tumačiti na način da [ta odredba] ne sprječava [sud] da od društva vjerovnika zahtjeva podnošenje dokumentacije na kojoj temelji svoj zahtjev koji proizlazi iz potrošačkog kredita sklopljenog između prodavatelja robe ili pružatelja usluge i potrošača ako sud smatra da je ispitivanje tih dokumenata neophodno radi ocjene eventualnog postojanja nepoštenih ugovornih odredbi u ugovoru sklopljenom među strankama i tako postupi u skladu s odredbama Direktive 93/13 i sudskom praksom koja je tumači?”

Predmet C-494/18

- 25 Bondora je s XY sklopila ugovor o zajmu za iznos od 1818,66 eura. Dana 17. svibnja 2018., Bondora je podnijela zahtjev za europski platni nalog protiv potonjega.
- 26 U obrascu A, sadržanom u Prilogu I. Uredbi br. 1896/2006, Bondora je navela da je XY potrošač i da ona raspolaže ugovorom o zajmu na kojem se temelji zahtjev i određivanje iznosa tražbine.
- 27 Nakon što je utvrdio da je jedna od stranaka potrošač, sud koji je uputio zahtjev tražio je od Bondore da popuni točku 11. obrasca A, naslovljenu „Dodatne izjave i daljnje informacije” tako da navede na što se odnosi predmetna tražbina te da navede ugovorne odredbe koje je potkrepljuju.
- 28 Bondora je odbila priložiti te informacije pri čemu je smatrala da, na temelju članka 7. stavka 2. Uredbe br. 1896/2006, nije dužna navesti dodatne dokaze koji potkrepljuju tražbinu. Naime, u skladu s dvadeset trećom završnom odredbom stavkom 2. LEC-a, u slučaju zahtjeva za europski platni nalog

nije potrebno priložiti dokumente koji potkrepljuju tu tražbinu. To je društvo također tvrdilo da su drugi sudovi već prihvatili takve zahtjeve za platni nalog, a da od njega nisu tražili da ispuni dodatne zahtjeve.

- 29 Sud koji je uputio zahtjev dvoji glede tumačenja Uredbe br. 1896/2006 u pogledu zaštite potrošača i sudske prakse Suda. Prema njegovu mišljenju, izdavanje europskog platnog naloga bez provođenja nadzora eventualnog postojanja nepoštenih ugovornih odredbi po službenoj dužnosti, može ugroziti obvezu zaštite potrošača, utvrđenu u članku 38. Povelje, u vezi s člankom 6. stavkom 1. UEU-a.
- 30 Nadalje, prema mišljenju tog suda, članku 38. Povelje, članku 6. stavku 1. UEU-a, članku 6. stavku 1. i članku 7. stavku 1. Direktive 93/13 ne protivi se nacionalna odredba, kao što je dvadeset treća završna odredba stavak 2. LEC-a, u dijelu u kojem se njome omogućuje sudu da se upozna sa sadržajem nuzgrednih odredbi predmetnog ugovora kako bi mogao po službenoj dužnosti provesti nadzor nepoštenih ugovornih odredbi.
- 31 Suprotno tomu, smatra da, ako tumačenje Uredbe br. 1896/2006 ne omogućuje zahtijevanje dodatnog pojašnjenja kako bi se provjerilo jesu li primijenjene nepoštene ugovorne odredbe, ta je uredba nevaljana jer je protivna članku 6. stavku 1. UEU-a i članku 38. Povelje.
- 32 U tim je okolnostima Juzgado de Primera Instancia n° 20 de Barcelona (Prvostupanjski sud br. 20 u Barceloni, Španjolska) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Je li u skladu s člankom 38. Povelje, člankom 6. stavkom 1. [UEU-a] te s člankom 6. stavkom 1. i člankom 7. stavkom 1. Direktive [93/13] nacionalna odredba kao što je to dvadeset treća završna odredba stavak [2.] [LEC-a] kojom se ne dopušta podnošenje ugovora odnosno specifikacije iznosa duga kao ni zahtijevanje njihova predočenja, a [potraživanje] je usmjereno protiv potrošača pri čemu postoje naznake da se iznosi koji se zahtijevaju temelje na nepoštenim odredbama?
2. Je li u skladu s člankom 7. stavkom 2. točkom (d) Uredbe br. 1896/2006 o uvođenju postupka za europski platni nalog poziv tužitelju da u okviru potraživanja protiv potrošača u točki 11. obrasca A, [koji je utvrđen u Prilogu I. Uredbi br. 1896/2006], navede specifikaciju duga koji potražuje? Usto, je li u skladu s tom odredbom zahtjev da se u istoj točki 11. tog obrasca navede, osim glavnog predmeta ugovora, sadržaj odredaba ugovora na kojima se temelje potraživanja protiv potrošača kako bi se ocijenila njihova nepoštenost?
3. Ako je odgovor na drugo pitanje niječan, omogućava li sadašnja verzija Uredbe br. 1896/2006 provjeru po službenoj dužnosti prije izdavanja europskog platnog naloga sadržava li ugovor sklopljen s potrošačem nepoštene odredbe i, u slučaju potvrdnog odgovora, na temelju koje odredbe bi to bilo moguće?
4. U slučaju da sadašnja verzija Uredbe br. 1896/2006 ne omogućava nadzor po službenoj dužnosti prije izdavanja europskog platnog naloga postojanja nepoštenih odredaba, od Suda se traži odluka o valjanosti navedene uredbe s obzirom na članak 38. Povelje i članak 6. stavak 1. [UEU.a].”

Postupak pred Sudom

- 33 Odlukama predsjednika Suda od 6. rujna 2018. i Suda od 18. lipnja 2019. predmeti C-453/18 i C-494/18 su spojeni.

O prethodnim pitanjima

Prvo i drugo pitanje u predmetima C-453/18 i C-494/18 te treće pitanje u predmetu C-494/18

- 34 Svojim prvim i drugim pitanjem u predmetima C-453/18 i C-494/18 te trećim pitanjem u predmetu C-494/18, sudovi koji su uputili zahtjev u biti pitaju treba li članak 7. stavak 2. točke (d) i (e) Uredbe br. 1896/2006, te članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive 93/13, kako ih tumači Sud i u vezi s člankom 38. Povelje, tumačiti na način da dopuštaju „sudu”, u smislu te uredbe, pred kojim je pokrenut postupak europskog platnog naloga, da od vjerovnika zahtijeva dodatne informacije o navedenim ugovornim odredbama koje potkrepljuju predmetnu tražbinu, kako bi mogao po službenoj dužnosti provesti nadzor eventualne nepoštenosti tih ugovornih odredbi i, posljedično, da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se utvrđuje da su dodatni dokumenti priloženi u tu svrhu nedopušteni.
- 35 Najprije je potrebno istaknuti da se, na temelju članka 2. stavka 1. Uredbe br. 1896/2006, ta uredba primjenjuje u prekograničnim slučajevima. U skladu s člankom 3. stavkom 1. te uredbe, slučaj je prekograničan ako barem jedna strana ima domicil ili uobičajeno boravište u državi članici koja nije država članica u kojoj se nalazi sud pred kojim je pokrenut postupak. U ovom slučaju, podložno provjerama čije je provođenje na sudovima koji su uputili zahtjev, iz elemenata spisa priloženog Sudu proizlazi da je Bondora društvo čije se registrirano sjedište nalazi u Estoniji. Stoga se primjenjuje Uredba br. 1896/2006.
- 36 Kao prvo, valja istaknuti da je, kao što to proizlazi iz članka 1. Uredbe br. 1896/2006, u vezi s uvodnim izjavama 9. i 29. te uredbe, njegova svrha pojednostavnjivanje, ubrzavanje i smanjenje troškova parničnja u prekograničnim slučajevima koji se odnose na nesporne novčane tražbine uvodeći postupak europskog platnog naloga.
- 37 Upravo radi osiguranja cilja brzine i ujednačenosti u navedenom postupku zahtjev za izdavanje naloga podnosi se na standardnom obrascu A sadržanom u Prilogu I. Uredbi br. 1896/2006, u skladu s člankom 7. te uredbe, u čijem su stavku 2. navedeni elementi koji se moraju utvrditi u tom zahtjevu. Konkretno, članak 7. stavak 2. točke (d) i (e) Uredbe br. 1896/2006 predviđa da se u zahtjevu za europski platni nalog navodi temelj zahtjeva, uključujući opis okolnosti na koje se poziva kao osnova tražbine i, prema potrebi, kamate koje se potražuju, kao i opis dokaza koji potkrepljuju tražbinu.
- 38 Na temelju članka 8. te uredbe, sud kojem je podnesen zahtjev za europski platni nalog ispituje, čim prije i na temelju navedenog obrasca A zahtjeva, jesu li zadovoljeni uvjeti, među ostalim, iz članka 7. Uredbe br. 1896/2006 te je li tražbina osnovana. U tom slučaju, izdaje europski platni nalog, u skladu s člankom 12. navedene uredbe. Ako nisu ispunjeni uvjeti iz tog članka 7., podnositelju zahtjeva se, u skladu s člankom 9. stavkom 1. Uredbe br. 1896/2006, omogućuje da dopuni ili ispravi zahtjev koristeći se standardnim obrascem B koji je utvrđen u Prilogu II.
- 39 Kao drugo, valja utvrditi, je li, u okviru takvog postupka za europski platni nalog, sud kojem je podnesen navedeni zahtjev dužan ispuniti zahtjeve iz članka 6. stavka 1. i članka 7. stavka 1. Direktive 93/13, kako ih tumači Sud i u vezi s člankom 38. Povelje.
- 40 U tom pogledu, prvo valja podsjetiti na to da se sustav zaštite koji je proveden Direktivom 93/13 temelji na ideji da se potrošač nalazi u podčinjenom položaju u odnosu na prodavatelja robe ili pružatelja usluga u pogledu kako pregovaračke moći tako i informiranosti, što je situacija koja ga navodi da pristane na uvjete koje je ranije sastavio prodavatelj robe ili pružatelj usluge bez ikakva utjecaja na njih (presuda od 27. veljače 2014., Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, t. 39. i navedena sudska praksa). Usto, članak 38. Povelje određuje da politike Unije osiguravaju visoku razinu zaštitu potrošača. Taj uvjet treba se poštovati i kod primjene Direktive 93/13 (presuda od 27. veljače 2014., Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, t. 52.).

- 41 Drugo, članak 6. stavak 1. Direktive 93/13 određuje da države članice utvrđuju da u ugovoru koji je prodavatelj robe ili pružatelj usluge sklopio s potrošačem prema nacionalnom pravu nepoštene odredbe nisu obvezujuće za potrošača.
- 42 Treće, s obzirom na narav i važnost javnog interesa na kojem se temelji zaštita potrošača, Direktiva 93/13 državama članicama nameće, kao što to proizlazi iz njezina članka 7. stavka 1., tumačenog u vezi s njezinom dvadeset četvrtom uvodnom izjavom, da osiguraju primjerena i djelotvorna sredstva za sprečavanje stalnoga korištenja nepoštenih odredaba u ugovorima koje prodavatelji robe ili pružatelji usluga sklapaju s potrošačima (presuda od 13. rujna 2018., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, t. 40. i navedena sudska praksa).
- 43 Naime, sukladno ustaljenoj sudskoj praksi Suda, nacionalni sud dužan je po službenoj dužnosti procijeniti nepoštenost ugovorne odredbe koja ulazi u područje primjene Direktive 93/13 i time ispraviti neravnotežu između potrošača i prodavača robe ili pružatelja usluge pod uvjetom da raspolaže potrebnim pravnim i činjeničnim elementima (presude od 4. lipnja 2009., Pannon GSM, C-243/08, EU:C:2009:350, t. 32. i od 13. rujna 2018., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, t. 42. i navedena sudska praksa).
- 44 U tom pogledu, valja istaknuti da je, u okviru nacionalnih postupaka za platni nalog, Sud presudio da se članku 7. stavku 1. Direktive 93/13 protivi nacionalni propis koji omogućuje donošenje rješenja o izdavanju platnog naloga kojim se osigurava potraživanje koje proizlazi iz ugovora o potrošačkom kreditu kada sud kojemu je podnesen zahtjev za izdavanje platnog naloga nema ovlast ispitivati eventualnu nepoštenost odredbi tog ugovora jer pravila za izvršenje prava na podnošenje prigovora protiv takvog rješenja ne omogućuju osiguranje poštovanja prava koja potrošač ima na temelju te direktive (vidjeti u tom smislu presudu od 13. rujna 2018., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, t. 71. i rješenje od 28. studenoga 2018., PKO Bank Polski, C-632/17, EU:C:2018:963, t. 49.).
- 45 Stoga, Sud je utvrdio da sud kojem je podnesen zahtjev za platni nalog mora utvrditi dovode li oblici postupka povodom prigovora koje predviđa nacionalno pravo do nastanka nezanemarive opasnosti da dotični potrošači ne ističu potreban prigovor (vidjeti, u tom smislu, presudu od 13. rujna 2018., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, t. 61. i navedenu sudsku praksu).
- 46 Ti zahtjevi primjenjuju se i kada je „sudu”, u smislu Uredbe br. 1896/2006, podnesen zahtjev za europski platni nalog, u smislu navedene uredbe.
- 47 Stoga valja utvrditi dopušta li Uredba br. 1896/2006 sudu kojem je podnesen zahtjev za europski platni nalog da, kako bi po službenoj dužnosti ocijenio eventualnu nepoštenost ugovornih odredbi, u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz članka 6. stavka 1. i članka 7. stavka 1. Direktive 93/13, od vjerovnika zahtijeva dodatne informacije o navedenim ugovornim odredbama koje potkrepljuju tražbinu.
- 48 U tom pogledu valja utvrditi da, iako članak 7. stavak 2. Uredbe br. 1896/2006 iscrpno uređuje uvjete koje zahtjev za europski platni nalog mora ispuniti (presuda od 13. prosinca 2012., Szyrocka, C-215/11, EU:C:2012:794, t. 32.), podnositelj zahtjeva ipak jednako treba koristiti standardni obrazac A koji je utvrđen u Prilogu I. toj uredbi za podnošenje takvog zahtjeva za platni nalog, u skladu s njezinim člankom 7. stavkom 1. Međutim, proizlazi, s jedne strane, iz točke 10. obrasca A, da podnositelj zahtjeva može navesti i opisati vrstu raspoloživih dokaza, uključujući dokumentirani dokaz i, s druge strane, iz točke 11. tog obrasca, da se dodatne informacije mogu dodati onima koje su izričito propisane u prethodnim točkama navedenog obrasca, na takav način da se na temelju njega može pružiti dodatne informacije u vezi s navedenim ugovornim odredbama koje potkrepljuju tražbinu, a koje se, među ostalim, sastoje u reproduciranju cijelog ugovora ili podnošenju preslika potonjeg.

- 49 Nadalje, članak 9. stavak 1. Uredbe br. 1896/2006 predviđa da sud kojem je podnesen navedeni zahtjev ima ovlast zatražiti od vjerovnika dopunu ili ispravak informacija priloženih na temelju članka 7. Uredbe br. 1896/2006 korištenjem standardnog obrasca B sadržanog u Prilogu II. toj Uredbi.
- 50 Iz toga slijedi da sud kojem je podnesen zahtjev za platni nalog mora moći zahtijevati, na temelju članka 7. stavka 1. i članka 9. stavka 1. Uredbe br. 1896/2006, dodatne informacije od vjerovnika vezane za navedene ugovorne odredbe koje potkrepljuju njegovu tražbinu, kao što su reproduciranje svih ugovora ili podnošenje preslike potonjega, kako bi mogao ispitati eventualnu nepoštenost tih ugovornih odredbi, u skladu s člankom 6. stavkom 1. i člankom 7. stavkom 1. Direktive 93/13 (vidjeti u tom smislu presudu od 6. rujna 2018., *Catlin Europe*, C-21/17, EU:C:2018:675, t. 44. i 50.).
- 51 Drukčije tumačenje članka 7. stavka 2. točaka (d) i (e) Uredbe br. 1896/2006 moglo bi omogućiti vjerovnicima zaobilaženje zahtjeva koji proizlaze iz Direktive 93/13 i iz članka 38. Povelje.
- 52 Također je važno istaknuti da je okolnost da nacionalni sud od podnositelja zahtjeva da podnese ispravu ili isprave koje služe kao temelj tog zahtjeva dio postupka izvođenja dokaza jer takav zahtjev služi isključivo utvrđenju osnovanosti tužbe, tako da ne povređuje načelo dispozitivnosti (vidjeti, po analogiji, presudu od 7. studenoga 2019., *Profi Credit Polska*, C-419/18 i C-483/18, EU:C:2019:930, t. 68.).
- 53 Slijedom toga, članku 7. stavku 2. točkama (d) i (e) Uredbe br. 1896/2006, u vezi s člankom 6. stavkom 1. i člankom 7. stavkom 1. Direktive 93/13, kako ih tumači Sud i s obzirom na članak 38. Povelje, protivi se nacionalni propis kojim je utvrđeno da su nedopušteni dodatni dokumenti uz standardni obrazac A sadržan u Prilogu I. Uredbi br. 1896/2006, kao što je preslika predmetnog ugovora.
- 54 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo i drugo pitanje u predmetima C-453/18 i C-494/18, kao i na treće pitanje u predmetu C-494/18 valja odgovoriti da članak 7. stavak 2. točke (d) i (e) Uredbe br. 1896/2006 te članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive 93/13, kako ih tumači Sud i u vezi s člankom 38. Povelje, treba tumačiti na način da dopuštaju „sudu”, u smislu te uredbe, pred kojim je pokrenut postupak europskog platnog naloga, da od vjerovnika zahtijeva dodatne informacije o navedenim ugovornim odredbama koje potkrepljuju predmetnu tražbinu, kako bi mogao po službenoj dužnosti provesti nadzor eventualne nepoštenosti tih ugovornih odredbi i, posljedično, da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se utvrđuje da su dodatni dokumenti priloženi u tu svrhu nedopušteni.

Četvrto pitanje u predmetu C-494/18

- 55 S obzirom na odgovor na prvo i drugo pitanje u predmetima C-453/18 i C-494/18, kao i na treće pitanje u predmetu C-494/18, nije potrebno odgovoriti na to četvrto pitanje.

Troškovi

- 56 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnih postupaka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 7. stavak 2. točke (d) i (e) Uredbe (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog te članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u

potrošačkim ugovorima, kako ih tumači Sud i u vezi s člankom 38. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, treba tumačiti na način da dopuštaju „sudu”, u smislu te uredbe, pred kojim je pokrenut postupak europskog platnog naloga, da od vjerovnika zahtijeva dodatne informacije o navedenim ugovornim odredbama koje potkrepljuju predmetnu tražbinu, kako bi mogao po službenoj dužnosti provesti nadzor eventualne nepoštenosti tih ugovornih odredbi i, posljedično, da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se utvrđuje da su dodatni dokumenti priloženi u tu svrhu nedopušteni.

Potpisi